

Ajtósi Hírmondó

A Dürer Verseny hivatalos lapja

2023. február 10–12.

TÉRKÉPEK ÉS ÚTLEÍRÁSOK

Horváth Hanga & Komáromi Brigi

Az alábbi QR-kódot a telefonotokkal beolvasva megnyithatjátok a szervezők által összeállított térképet, ami segíthet benneteket a fontosabb helyszínek közötti tájékozódásban a verseny során. Használjátok egészséggel, nehogy elkeveredjete a városban!

Minorita menza

A gimnázium főbejáratától jobbra 1 perc séta (bejárat a Deák tér felől).

Tömegközlekedés

1 vonaljegy elővételben 430 Ft (10 db-os gyűjtőben is vehető 3700 Ft-ért), tömegközlekedési eszközön 700 Ft. Aki tudja, hogy többször is tömegközlekedéssel fog utazni, érdemes lehet vagy 24 órás jegyet, vagy pedig Turista (3 napos) jegyet váltania. Az előbbi 1450 Ft-ba kerül (már 4 utazással megéri), utóbbi pedig 3600 Ft (9 utazással éri meg).

Csoportok kombinált tanuló 24 órás jegy 5/10 főig: Legfeljebb 5/10 fő érvényes diákigazolvánnyal rendelkező álta-

lanos, középiskolás tanuló és legfeljebb 1/2 kísérője részére lehet kiállítani. Egy járművön együtt utazva használható. 4000 Ft/8000 Ft-ba kerül.

A jegyek megvásárolhatók bérletpénztárból, illetve automatából.

Bérletpénztárak a közelben: Búza tér, Uitz Béla utca*, Tiszai pályaudvar

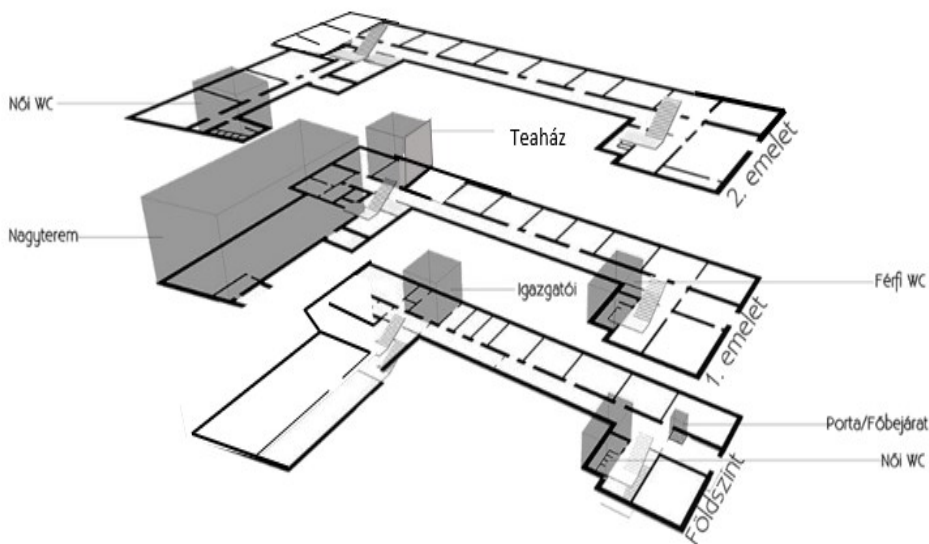
Automaták: Búza tér, Miskolc Pláza első emelet, Tiszai pályaudvar

*1 perc sétával elérhető a Villanyrendőrtől a Földessel ellenirányba elindulva. A nagy kereszteződénél balra kell elfordulni és pár méterrel arrébb ott lesz a bal oldalon!

Helyszínek

- Földes Ferenc Gimnázium – Miskolc, Kelemen Didák u. 5.
- Minorita Menza – Miskolc, Kelemen Didák u. 3.
- Lévy József Református Gimnázium és Diákotthon – Miskolc, Kálvin János u. 2, 3530
- Kelemen Didák Kollégium – Miskolc, Kelemen Didák utca 1.
- M70 Apartman – Miskolc, Meggyesalja utca 70.
- Nyilas Misi Ház – Miskolc, Kossuth Lajos utca 13.
- Uni-Hotel – Miskolcon, az „Egyetemi kollégium” buszmegállótól északra (ld. online térkép)
- Palantír Panzió – Miskolc, Toronyalja utca 61.

A Földes Ferenc Gimnázium térképe

PÉNTEKI PROGRAM (február 10.)

08:00 - 09:00	Reggeli (Minorita Menza)
09:00 - 10:20	Regisztráció
10:20 - 10:30	Megnyitó
10:30 - 13:30	A döntő 1. fordulója
13:30 - 14:45	Ebéd (Minorita Menza)
15:00 - 19:00	<i>Teaház</i>
15:00 - 16:00	Rendhagyó tanórák
16:15 - 17:30	Beszélgetés az egyetemekről
17:00 - 18:30	Akadályverseny Regisztráció
17:30 - 19:00	Vacsora (Minorita Menza)

Regisztráció

Egyeztetjük az adataitokat és a rendeléseiteket. Kérjük, a gördülékeny regisztráció érdekében kövessétek a szervezők útmutatásait!

Megnyitó, 1. forduló

A megnyitót a C, F, és F+ kategóriák versenyzői az A-teremben, a D, E, E+, K, K+ és L kategóriáké pedig a Nagyteremben hallgathatják meg. Ezt követi az első (írásbeli, kifejtős; L kategóriában kísérleti) forduló. Az első fordulóban minden kategóriában közös, hogy a feladatok megoldását (megoldásait) megfelelően indokolni kell. A pontos ver-

senyszabályokat a kategóriák helyszínein ismertetik. A matematika kategóriákban javasoljuk, hogy a stratégiai játékot ne hagyjátok az utolsó percekre, mert ha több csapat egyszerre jelentkezik, kicsúszhattok az időből.

Reggeli, ebéd, vacsora

A Földessel szomszédos Minorita Menzán kapjátok az ebédet, illetve vacsorát, a regisztrációnál kapott jegy ellenében. Ebédnél érdemes lehet minél előbb elindulni a verseny után, mivel mindig hosszú szokott lenni a sor.

A reggeli: tea, főtt virsli, félbarna kenyér, mustár

Az ebéd: gyümölcsleves, párizsi szelet, rizi-bizi, savanyúság

A vacsora: bolognai makaróni, banán

Rendhagyó tanórák

Már hagyomány, hogy néhány szervező egy-egy számukra kedves témába vezeti be a versenyzőket interaktív tanórák formájában. Erről a programról bővebben a 10. oldalon olvashattok.

Beszélgetés az egyetemekről

A szervezők között sokan sokféle egyetemen tanulunk. Éppen ezért hagyomány, hogy péntek délutánként egy-egy kötetlen beszélgetés keretében mutatjuk be szakunkat az érdeklődő versenyzőknek. Bármilyen kérdésed van az egyes szakokról, egyetemekről, bátran tedd fel! **Arról, hogy mely egyetemekről és mely szakokól várnak Titeket a szervezők, a 11. oldalon olvashattok.**

SZOMBATI PROGRAM (február 11.)

08:00 — 09:00	Reggeli (Minorita Menza)
08:30 — 20:45	Teaház
09:15 — 10:45	A döntő 2. fordulója
11:00 — 12:00	Ismeretterjesztő előadás
12:00 — 13:00	Ebéd (Minorita Menza)
13:10 — 14:15	Megoldásismertetés+
14:30 — 17:30	Akadályverseny
17:30 — 18:30	Vacsora (Minorita Menza)
18:30 — 20:00	Kvíz
20:00 — 20:45	Licit

Reggeli, ebéd, vacsora

A pénteki naphoz hasonlóan a Minorita Menzán történnek az étkezések. Ebédnél ismét érdemes lehet minél

előbb elindulni az előadás után, mivel mindig hosszú sor szokott lenni.

A reggeli: tea, zsemle, sonka, kockasajt, t.v. paprika

Az ebéd: csontleves, rántott sertésszelet, burgonyapüré, savanyúság.
A vacsora: sült csirkecomb, kukoricás rizs, befőtt.

2. forduló

A szombati versenynap a matek és kémia kategóriákban egy relay jellegű verseny lesz. Ez azt jelenti, hogy a csapatok egyesével kapják a feladatokat, melyekre egy egész szám a válasz. A következő feladatot akkor kapják meg, ha az előző feladatra jó megoldást hoztak ki vagy háromszor sem sikerült eltalálni a jó megoldást.

A fizikásoknak a szombati feladat egy mérés lesz, ehhez a csapatok az első emeleti termekben lesznek szétosztva.

Megoldásismertetés+

Ezen a programon a feladatsorokat javító szervezők ismertetik a pénteki forduló megoldásait, a feladatokkal kapcsolatos érdekességeket és a javítás tapasztalatait. A tanulságok levonásán kívül azért is érdemes megjelenni ezen a programon, mert a lelkes résztvevők Dürer dollárokat is kaphatnak.

VASÁRNAPI PROGRAM (február 12.)

08:00 — 09:00	Reggeli (Minorita Menza)
09:00 — 11:30	Teaház
08:45 — 09:30	Megoldások megtekintése
09:30 — 10:30	Közös játék
10:30 — 11:30	Licitbolt
11:30 — 12:30	Eredményhirdetés

Reggeli

Ezen a napon is a Minorita menzán lesz a reggeli. A korábbiakhoz hasonlóan most is szükségetek lesz a regisztrációnál kapott étkezési jegyre. *A menü: tea, tojásrántotta, félbarna kenyér*

Megoldások megtekintése

Megnézhetitek a dolgozataitok javítását, hogy mire hány pontot adtak a szervezők. Ha valami nem világos, hogy miért pont annyi pontot ér, meg is kérdezhetitek. Sőt, akár reklamálhattok is, ha valahol nem lenne jó a javítás.

Elég fáradtak voltunk, mikor javítottunk. ☺ Azért természetesen csak a megalapozott reklamációkat fogadjuk el.

Licitbolt

A hétvége során összegyűjtött Dürer dollárokból vásárolhattok, de vigyázzatok az árakkal!

Közös játék

Egy új játékkal fogunk megismertetni benneteket, amelyet ott helyben lehet megtanulni. Hogy pontosan mi is ez, az legyen meglepetés! [Orsinak több, mint 20 Sims kiegészítője van!] Utána pedig kisebb-nagyobb csoportokban már mehet is a játék a szervezőkkel.

Dürer dollár szerzésre fel! Szabadidős programok

DürerDollár

Minden, amit a Dürer dollárról tudni érdemes

A verseny „hivatalos fizetőeszköze” a Dürer dollár (Đ). Az alábbiakban ismertetjük a legfontosabb tudnivalókat.

A Dürer Verseny nem csak egy többnapos verseny, hanem maga az alternatív valóság, ahol a fizika szexi, a matek trendi és a kémia is illatos. Na jó, ez igazából mindig így van, pontosan ezt szeretnénk nektek megmutatni ezen a hétvégén.

A Đ viszont tényleg csak itt van, itt viszont mindenhol. Ha részt vesztek a fakultatív programokon, sikeresen teljesítetek bizonyos feladatokat, akkor azokért Dürer dollárt kaptok. A Đ egy 1, 5, és 10 dollár értékű címletekben létező pénz. Hogy mire jó? Szombat délután lesz egy igazi aukció (Licit), amin Dürer dollárok-

kal lehet licitálni.

A licit után maradék Dürer dollárjaitokat a Licitboltban is elkölthetitek az eredményhirdetés előtt. Ez egy, a tőzsdére emlékeztetően mozgó árfolyamokkal dolgozó bolt lesz, ahol kisebb ajándékokat vásárolhattok.

A programokon való részvételért általában 1-5 dollárt kaptok. A legtöbb dollárt a péntek délutáni játékokkal lehet majd szerezni.

Teaház, társasjátékozás

Péntek délutántól egészen az eredményhirdetésig az első emeleten a Nagyteremmel szemközti teremben tudtok (tea helyett) szörpöt inni, társasozni és egymással ismerkedni. Ugyanebben az időszámban lesz nyitva az A tornateremben a Teaház, ahol számos érdekes dollárszerző feladványt találtok és még az is lehet, hogy néhány nyomra is rábukkantok.

Dürer dollár szerzésre fel!

Szabadidős programok

Titkos küldetés a Teaházban

Bújjatok Héraklész bőrébe és lopjátok el a Teaházból a Heszperiszek (a szervezők) által őrzött “aranyalmát”! Amikor visszaviszitek az ellopott almát, Dürer dollárok ütik a markotokat.

Bingó

A kezdőcsomagotokban egy négyzetláncos papírlapot találtok, érdekes állításokkal: ez a bingó! A feladatok az lesz, hogy minél több rubrikához találjátok olyan embert, akire igaz az állítás, és írássátok vele alá az adott négyzetet. Szervezőt és versenyzőt egyaránt kereshettek, de vigyázzatok: egy embert csak egy rubrikába írhattok be! Ha úgy érzitek, több embert már nem fogtok találni, vigyék a lapot a teaházba, és vegyék át méltó jutalmatokat: Dürer dollárokat!

Pontozás: Az alábbiak közül a legmagasabb megadható D . Lehetőség van részletekben is bemutatni, ekkor az ismételt bemutatáskor a már kapott összeget a kipótoljuk.

1 sor/1 oszlop: 1D

1 átló: 2D

1 sor + 1 oszlop: 2D

2 átló: 3D

1 sor + 1 oszlop + 1 átló: 3D

2 sor + 2 oszlop + 2 átló: 5D

teljes tábla: 7D

Átívelő játék

Az olümposzi istenek között óriási feszültség robbant ki az utóbbi napokban. Zeusz örjöng, egyesek a kezüket dörzsölik már, mások tanácstalanul figyelik az eseményeket. Ha nem akarjátok, hogy kirobbanjon az évszázad legnagyobb istenek közti háborúja, akkor járjatok a végére, mi történhetett és göngyölítsétek fel az ügyet!

A feladatokat az lesz, hogy az épületben elrejtett QR kódokat megtaláljátok, hogy azokon keresztül jussatok információkhoz. Lesznek olyan QR kódok is, amik egyes szervezőkhöz fognak irányítani Titeket. Ha ellátogattok hozzájuk, nem csak a következő nyomot kapjátok meg, hanem Dürer dollárt is kapni fogtok! Figyelem! A helyetekben a teaházi feladatok között is keresnénk nyomokat!

Amint megtaláltátok az összes nyomot, és kitaláltátok, mi is történt pontosan, menjetek el Adélhoz, Hangához, Krisztihez vagy Lillához meséljétek el a történetet minél részletesebben, és ha kellően ügyesek

vagytok, óriási jutalom üti a markotokat, Dürer dollár formájában!

Akadályverseny

(Szombat, 14:30-17:30)

A hagyományokhoz híven idén is megrendezzük az Akadályversenyt, ahol kb. 10 fős csapatokban versenyezhetek értékes Dürer dollárokért különféle helyszíneken. Szükségeitek lesz a mozgékonyaságotokra, általános műveltségeitekre, megérzéseitekre és humorérzékeitekre. Versenyzőink szerint ez a döntő egyik legnépszerűbb programja, így hogy ne maradj le róla, regisztrálj Te is a Teaházban pénteken 17:30 és 19:00 között! Érdemes vegyes iskolákból jött csapatokkal indulni, mert így több pontot szerezhettek!

Kvíz

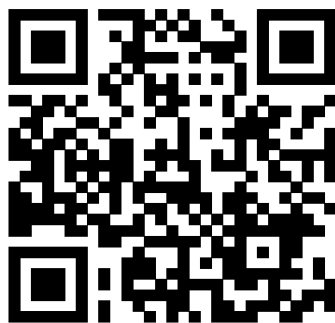
(Szombat, 18:30-20:00)

Hagyomány a szombat esti kvíz, ahol többfős csapatokban mérhetitek össze a tudásotokat egymással. A kérdések megválaszolásában talán ez az újság is segítséget nyújthat, ha eléggé figyelmesen forgatjátok.

[Kriszti például hajót tud, de autót nem tud vezetni!] A győztes csapatok markát sok-sok Dürerdollár üti!

Licit, licitbolt

A szombat esti Liciten nyer végre értelmet, hogy szorgalmasan gyűjtögettétek a Dürer dollárokat! Egy igazi aukciót tartunk Nektek, ahol számos kisebb és nagyobb eszmei vagy valós értékű tárgyra licitálhattok. De azok se csüggedjenek, akiknek nem sikerült minden Dollárjukat elkölteniük a Liciten, mert egészen az eredményhirdetésig mindenkit vár a Licitbolt. Ez egy, a tőzsdére emlékeztetően mozgó árfolyamokkal dolgozó bolt lesz, ahol kisebb ajándékokat vásárolhattok. Vigyázzatok az árakkal!

Első nyom az átívelő játékhoz

Két atom megy a sivatagban. Egyszer csak felkiált az egyik:

– Jaj, valahol elvesztettem az egyik elektronomat!

Mire a másik nyugtatón:

– Csak maradj pozitív!

RENDAHAGYÓ TANÓRÁK

Hatalmas mágnesek a gyógyszeriparban

Weber Marci

Honnan tudja egy vegyész, hogy mi van a kémcsövében? Erre sokféle válasz létezik, ezek közül az egyik a mágneses magrezonancia spektroszkópia, amely elsőre ijesztően hangzik, de valójában nagyon mókás dolog! Ha érdekel, hogyan kerül egy gyógyszer a laborból a patikákba, hogy mi köze a skizofréniának Magyarországon leghidegebb pontjához, valamint hogy mennyire erős is pontosan Közép-Európa legerősebb mágnes, akkor gyere el a tanórámról, ahol a cím ellenére kevés kémiaóráról lesz szó, így matematikusok és fizikusok egyaránt élvezhetik!

Geometriai vektor & Oszlopvektor & Vektoriális szorzat

Fehér Szilveszter

Egy vektorgeometriai tétel példáján keresztül mutatom be a vektorok két fajtáját: geometriai vektor és oszlopvektor. Geometriai vektor alatt a nyilacskát értjük, amihez nem szükséges koordinátarendszert társítani. Oszlopvektort úgy kapunk, hogy egy adott koordinátarendszer tengelyeire levetítjük a geometriai vektort, majd a vetületek mérőszámaiból kapott számhármast beírjuk egy zárójelbe. A választott tételre (egy polié-

der kifelé irányított lapterületvektorinak összege nullvektor. A lapterületvektor az adott lapra merőleges vektor, amely hossza arányos a lap területével) három különböző levezetést nézünk: először oszlopvektorok nyelvén, majd geometriai vektorok szintjén, végül egy egyszerű fizikai magyarázattal is igazoljuk. Közben megismertedtünk a vektoriális szorzással is.

Hány perc szükséges egy háborúhoz?

Osztényi Józsa

A háborúk hosszát általában években szokás megadni, de vannak ennél sokkal gyorsabbak is. Ha kíváncsi lennél egy ilyen történetre, akkor gyere és hallgass meg!

Kémiai kísérletbemutató

Dömölki Bori

Látogassatok meg minket a kémia laborban, ahol a hagyományoknak megfelelően gyűjtogatunk, robbantgatunk, rituális áldozatot mutatunk be és színes szagos oldatokat keverünk!

Kisujjak és a 27-es számrendszer

Kövér Blanka, Páhán Anita

Érdekelnek a nyelvek? Szeretsz új kultúrákat megismerni? Vagy csak kíváncsi vagy, mit keres egy nyelvészetről szóló workshop egy természettudományos

versenyen? Már több mint tíz éve minden évben részt vesz magyar csapat a Nemzetközi Nyelvészeti Diákolimpián (IOL), amely évről évre más-más országban kerül megrendezésre. Korábbi versenyzőként arról fogunk beszélni nektek, hogy hogy is néz ki egy nyelv-

szeti logikai feladat, mire van szükségetek a sikeres versenyzéshez, és hogyan lehettek jövőre akár ti is a Brazíliába utazó csapat tagjai. Persze közös feladatmegoldásra is sor kerül majd. Nyelvismeret nem szükséges, pusztán logika és kíváncsiság.

Egyetemi beszélgetések

Mit csinál egy átlagos Dürer szervező, amikor éppen nem ír feladatokat, nem talál ki krimiket vagy éppen nem vagdos Dürer dollárokat? A válasz egyszerű: valószínűleg egyetemre jár! Gyertek el Ti is az „Egyetemi beszélgetésekre”, ismerjétek meg a szervezőiteket oktató intézmények képzéseit, lehetőségeit, kulisszatitkait kedvenc bordópóloisaitok saját szájából! Ha Te az SE ÁOK-ra

jelentkeznél, netán az ELTE kémia, fizika vagy matematika képzése mozgat meg, vagy a BME műszaki pályái izgatják a fantáziád, esetleg a közgáz érdekel, mindenképpen itt a helyed! Ha pedig nem tudod még, hol fogsz tovább tanulni, vagy csak simán pár extra Dürer dollárra fáj a fogad, akkor irány az „Egyetemi beszélgetések”!

Szervezők kedvenc mítoszai

Doszpoth Viki

A XVI. Dürer verseny témája idén a mitológia lett. Habár ez egy nagyon tág témakör, de megpróbáltam minél szélesebb körben, változatos kérdésekkel kideríteni a szervezők kedvenc mítoszáit. Szűcs Gábort és Beke Sámuelét kérdeztem a témában.

Először is, melyik a kedvenc mítoszod? Miért ez az?

Gábor: A kedvenc történetem az aranygyapjáról szól (Robert Graves könyvében olvastam), és már lényegében semmire sem emlékszem belőle. Az argonauták indultak el megkeresni a kolkhiszi

aranygyapjút, és azt feltételezem, hogy közben mindenféle kalandjaik voltak. Amiért már akkoriban is tetszett a történet, hogy a szokásos helyszínektől távol, a Fekete-tenger partvidékének keleti részén játszódik, azaz kilép a görög világból. Aztán sok évvel később Geor-

gia-ba (Grúziába) utaztam, méghozzá Kutaisi-be. A város – Miskolchoz hasonlóan – ipari múlttal rendelkezik, de aztán a készülődés során az is kiderült, hogy valószínűleg Kutaisi volt az ókori Kolkhisz központja, ide érkeztek az argonauták.

Melyik ókori isten lennél és miért?

Samu: Aszklépiosz görög isten lennék legszívesebben, aki a gyógyítás istene, a neki szentelt fürdőkben, barlangokban gyógyultak meg az emberek. Sajnos a valóságban sokkal komplikáltabb a helyzet.

Van kedvenc történelmi, mitológiai állatotok? Mi fogott meg ebben a lényben?

Samu: A kedvenc mitológiai állatom a főnix. Képes a saját hamvaiból feltámadni, megújulni, egész máshogyan viszonyul az élethez.

Gábor: Nem tudom, hogy mennyire mitológia, de kifejezetten tetszett a Hét-szűnyű Kapanyányi Monyók, természetesen a neve miatt (egy kapa méretű manót képzeltem el, hét darab gyűszűvel*). A szokásosabb lények közül a griffmadár a kedvencem. Egyrészt mert szép, és mindkét fele (a sas és az orosz-lán is) külön-külön is szimpatikus.

Ha választhatnátok egy szupererőt, akkor mi lenne az és miért?

Gábor: Az jó lenne, ha meg tudnám változtatni az emberek gondolatait. Nem gondolok nagy dolgokra: ezzel a képességgel könnyen nyerhetek bármilyen társasban. És ezentúl minden vitában nekem lehet igazam, enyém lehet az utolsó szó. Persze lehetne ezt jó dolgokra is használni, például meg lehet győzni az embereket, hogy tényleg ügyesek valamiben, és akár azt is el lehet érni, hogy kedvesek legyenek egymással.

Samu: Természetesen a gondolatváltást választanám szupererőnek, hogy tudjam, a barátnőm mikor mire gondol.

Mit gondolsz, mi készíthette arra az embereket, hogy saját isteneket találjanak ki?

Samu: Az ember mindig igyekszik magyarázatot találni az őt körülvevő jelenségekre, a saját létezésére, próbál összefüggéseket keresni. Ösztönösen fél az ismeretlentől, az ismeretek (érthető) hiánya miatt így elméletek, hiedelmek születnek. Ezek rendszeréből alakulhattak ki a mítoszok, az egyes jelenségek megszemélyesítéséből pedig az istenek.

– Melyik háziállatnak van nyomása, ellenállása és fázisszöge is?

– ???

– A csirkének, mert az Bar-Ohm-Phi!

Interjú szombati előadónkkal, Czirók Dániellel

Kovács Bence

Ebben az interjúban egy kedves barátommal, Czirók Dániellel beszélgettem, aki jelenleg régésznek tanul, és akivel a gimnáziumban osztálytársak voltunk. Az életútja engem arra motivált, hogy a külső tényezők ellenére ne térjek le az általam választott ösvényről. Remélem, egyszer mások is hasonlóan fognak róla vélekedni a jövőben.

Mikor döntötted el, hogy régésszettel fogsz foglalkozni?

Valójában ez egy olyan kérdése, amire pontosan én sem tudom a választ... avagy csak egy vicces választ tudok rá adni: így születtem. Valójában mióta az eszemet tudom, régész akartam lenni... na jó, az óvodában bővebb volt a lista, akkoriban régész, történész vagy római katona szerettem volna lenni. Ez a lendület továbbra is megmaradt bennem, az érdeklődés tovább kísért, és ez mindig is egy fontos célként lebegett a szemem előtt eddigi életem során. Most az ELTE régészet szakos hallgatójaként úgy érzem, a célegyenes felé fordulok lassan. Úgy látszik, az álmok részben valóra válhatnak.

Úgy tudom, hogy tárlatvezető is voltál diákként Szombathelyen. Tudnál erről megosztani velünk pár szót?

Valójában ez lényegesen egyszerűbb dolog, mint amilyennek elsőre hangzik. Eredetileg a Savaria Megyei Hatókörű Városi Múzeum és a Vasi Múzeumbarát Egylet tagjai által szervezett gyerek-táborban vettem részt, ahol a tábor utolsó

napján több csoportra osztva (kit mi érdekel), prezentáltunk dolgokat a szülőknek, lényegében, hogy milyen ismeretanyagokkal bővült a tudásunk a hét folyamán. Voltak, akik újságot szerkesztettek, én a tárlatvezetőkhez kerültem. A tábor a szombathelyi Járdányi Paulovics István Romkert területén zajlott, és az itt található történelmi (különös tekintettel a római) épületeket és addig feltárt történetüket igyekeztünk bemutatni, mint kis tárlatvezető palánták, az egyhetes intenzív tanulás után. Mivel jól sikerült a kis bemutatónk, és én magam is éreztem magamban a potenciált, csatlakoztam a Múzeumbarát egylet gyerek-ifi klubjához, amelynek szárnyai alatt, különféle alkalmakkor (természetesen azt megelőzően hosszasan felkészülve) tárlatot vezettünk a JPI Romkert területén, vagy a Savaria Múzeum állandó kiállításában, és a kőtárban.

Jelenleg is régésznek készülsz! Milyen út vezetett idáig, illetve milyen specifikáción tanulsz?

Így igaz, sajnos még évekre vagyok at-

tól, hogy ténylegesen régész lehessen. Az út rögs, de tanulságos, azt hiszem. Gyerekként mindig megleptem a nálam idősebbeket, milyen széles ismereteim vannak a (különös tekintettel az ókori) történelem terén. Eleinte minden nagyon pozitívan alakult, a történelem dolgozatokat egy hibátlanra írandó játéknak tartottam, a péntek délutánokat pedig a Savaria Múzeumban töltöttem, a fent említett táborban pedig életemben először eljutottam egy ástatásra is. Szívtam magamba minden tudást, amit csak elértem, és történelemmel kapcsolatos volt. Ezzel általánosban még el is boldogultam, de később jöttek a tinédzser évek, a lustaság... és a hasonló olyan hibák, amiket már bánok. Bár a történelem iránti szeretetem megmaradt, sajnos kicsit későn kaptam észbe, hogy lemaradhatok arról az álomról, amiért egész addig küzdöttem, mint kiderült, nem elég keményen... Nagy pofonként ért az élettől amikor végül nem jutottam be régész szakra...először. Végül tanár szakon kezdtem tanulni az ELTE SEK Savaria egyetemi központban Szombathelyen, földrajz-történelem osztatlan tanárszakon. De tudtam, hogy nem ez volt a célom, így összeszedtem magam, és újra érettségiztem, csináltam egy nyelvvizsgát az egyetem mellett, és újra jelentkeztem. Végül sikerült és bejutottam az ELTE BTK Régészet szakára, ahol 7 specializáció közül kettőt kellett választanom. Végül a Római Provinciális régészet és a Népvándorláskori régészet mellett döntöttem. A BA -s szakdolgozatomat idén kezdtem elkészíteni, amely egy római koros lelőhely ásatási

anyagát igyekszik majd feldolgozni és bemutatni.

A tanulmányaid mellett hagyományörző programokon is részt veszel. Mivel foglalkoztok ezen belül?

Igen, így igaz, nos mint említettem korábban, gyerekként római légiós is akartam lenni, ez is valóra vált a maga módján. Jelenleg több hagyományörző egyesületnek vagyok tagja, az egyik a Colonia Rostallo a másik pedig a Ludus Gladiatorum Aquincum. Utóbbihoz csatlakoztam később, itt császárkori gladiátorokat, felszerelésüket, és gladiátor küzdelmeket igyekszünk rekonstruálni, valamint elindult egy projekt, ami az első század második felében Pannoniában állomásozó auxiliáris gyalogságot próbálja bemutatni. [J. Marci csak gimnáziumban tudta meg, hogy az embereknek tulajdonképpen nincs is bőrlégzése.]Az Colonia Rostallo esetében a Kr.u. 60 és 138 közötti római légiósokat, felszerelésüket és harcmodorukat próbáljuk bemutatni/rekonstruálni a nagyközönség számára, valamint a saját szórakoztatásunkra is. A Rostallo esetében fontos megemlíteni, hogy elkezdtünk együttműködni a lengyel székhelyű Legio XXI. Rapax légióval is, így ennek is tagjává válltam, így mostanra már 3 egyesületben is aktív tag lettem. Ez az egyesület az első századi római légió rekonstruálására törekszik. Ami még fontosabb, hogy valójában ezek az egyesületek csak nevükben hagyományörzők. A hagyományörzés feltételezi, hogy egy meglévő hagyomány továbbélésén fáradozunk. Nos, ez esetünkben

nem így van, hiszen több mint 1000 éves kultúráról beszélük. Valójában itt több kifejezés használata a helyes. Az első a történelmi újrájátszó, amely az angol *reenacting* szóból ered. Szóval próbáljuk rekonstruálni, újra élni a római kort, ha úgy tetszik. Ehhez kapcsolódva meg kell említenem a Nova Roma egyesületet is, amelynek szintén tagja vagyok, itt a fő irányvonal a római közélet és vallási szertartások rekonstruálása. Fontos kiemelni a rekonstruálni szót is, hiszen minden ruhánkat és felszerelésünket használati tárgyunkat régészeti leletek alapján készítjük vagy készíttetjük el. Ehhez jön hozzá a kísérleti régészet fogalma, hiszen sok régészeti tárgy elkészítésére, használatára úgy kaphatunk igazán jó választ, ha kipróbáljuk őket. Az újrájátszó csoportok egyik törekvése, hogy minden modern dolog kizárásával képes legyen az adott időintervallumban élni, túrázni, főzni vagy harcolni. Igen, csatázni is szoktunk, és ha valaki azt hiszi, ez csak kamu simogatás...hát mesélek neki az agyrázkódásomról, meg a horpadt sisakokról...

Végül mit üzennél a továbbtanulás előtt állóknak a személyes tapasztalataid alapján? Hogy tudnád őket az álmaik követésére motiválni?

Szerintem fontos, hogy hűek legyünk a saját céljainkhoz, és kitartsunk mellettük. Elég nagy közhely, de ez a legfontosabb, és máris sokkal motiváltabb lesz. Ez persze nem azt jelenti, hogy kövesd az ovis álmod, és legyél hercegnő vagy tűzoltó, hiszen sokak nagyot változnak az évek alatt, hanem azt a célt kövesd, amelyik számodra a legkedvesebbnek és legjobbnak ígérkezik. Ez nekem a gyerekkori álmom volt. De ha az egyik olvasó nem ilyen, hát kérdezze meg magától: mi az, amit szeretnék, elérhető lehet, ha oda teszem magam, és boldoggá is tenne. Fontos a megfelelő felsőoktatási intézmény kiválasztása is, ahol jól érzed magad, megfelelő oktatásban részesülsz, és nem mennek rá az idegeid sem. Én ezt az ELTE régészet szakán találtam meg, és a tanulmányaim mellett marad időm más hobbikra is, fotózásra, az újrájátszásra, és elkezdtem vívni is. Röviden befejezve, fontos, hogy úgy akard a célod megvalósítani, hogy közben nem kell minden mást feladnod érte, hanem inkább új dolgokat is ki tudj próbálni, hogy amikor a célba érsz, jó legyen visszanézni az útra, és új lendülettel, pozitívan tudj nekiállni annak, ami utána következik.

Interjú a kémiás kategóriákról

Weber Marci

[aki előtt átfutott egy fekete macska az úton, és menten felborult a biciklijével]

A kémiás szervezők koronázatlan királyát tavaly hatalmas galádság érte: a matekos és a fizikás szervezők vezetőivel is készült interjú, csak vele nem! A főszerkesztő nem is talál szavakat erre az óriási vétekre, és ezúton kíván térden csúszva elnézést kérni Beke Samutól, aki nem csak **okos, mint a mesebeli bölcsek, erős, mint Herkules, de olyan jóképű is, hogy a napra lehet nézni, de rá nem!** Kárpótlásként az újonnan bevezetett L-kategóriáról kérdeztem **Hatalmas** és **Mindenttudó** Sámuezt, a kémiás szervezők vezetőjét.

Mi adta az ötletet, hogy új kategóriát indítsatok a kémiás versenyzők számára?

Két problémára is szerettem volna megoldást találni. Az egyik a 9-10. osztályosok helyzete. A korábbi K kategóriában sok olyan feladat volt, ami nehézséget okozott nekik, hiszen kémia tanulóyaikat még nem fejezték be. A másik a jelentkezett csapatok száma volt. Évről évre egyre több csapat indul kémiában, aminek nagyon örülünk. Az alsóbb kategóriában próbáltunk arányosan egyre több csapatot a döntőbe hívni, de ezt tovább nem tudtuk emelni, és sokszor igen nehéz volt sok csapat esetén a bejutási ponthatárt meghúzni, mivel nagyon szorosak az eredmények. A nagy létszám miatt nehezebb a pénteki szóbeli és kísérleti feladatot lebonyolítani, és tavaly a szombati váltót sem tudtuk egy teremben megtartani. A váltó során kiosztható bónuszpontok száma is véges, 12-13 csapat esetén kevesen tudtak ezzel előnyt szerezni. Ráadásul ilyen sok csapat esetén a dobogó elérésének esé-

lye is kisebb. A megoldást egy új kategória létrehozása kínálta.

Mi volt az új kategória létrehozásának célja?

Olyan megoldást szerettünk volna, hogy az összesen behívott csapatok számát, ha már emelni nem tudjuk, ne csökkentjük, viszont lehetőség szerint orvosoljuk az előbb említett problémákat. Az új kategóriával a 9-10. osztályosokat szerettük volna megszólítani, különösen azokat, akik nem kiemelkedő versenyzők, nem tagozatos osztályba vagy „elit gimnáziumokba” járnak. [Luca már háromévesen tudott olvasni, ezért elsőben titokban nem gyakorolta otthon a hangesolvasást. Emiatt aztán mindig lelkiismeretfurdalás gyötörte, hiszen nem csinált házi feladatot.] Emellett próbáltuk a legjobbakat a legfelső kategória felé terelni, mert több esetben is azt tapasztaltuk, hogy nagyok a különbségek az alsóbb kategórián belül a csapatok között.

A kémiás versenyzők tehát most már

három kategóriában is indulhatnak. Mit gondolsz, milyen előnyei és hátrányai vannak ennek?

Idén több díjat osztunk ki, kategórián belül jobbak a győzelmi esélyek, és a szervezésben is némi könnyebbséget okoz majd. Vannak persze olyanok is, akiket hátrányosan érint az új szabályzat, de igyekszünk erre is megoldást találni, várjuk a visszajelzéseket. További nehézség, hogy eggyel több feladatsort kell előállítanunk, és az új szabályzat értelmében a feladatok nehézségi szintjét is fokozottabban ellenőrizzük, hogy a követelményeknek megfeleljenek, ez nagyobb munkaterhet jelent.

Sajnos nagyon kevesen jelentkeztek a K kategóriába idén. Tervezték módosítani a jelenlegi jelentkezési szabályokon, hogy ez változzon?

Igen. Valószínűleg a fent vázolt, kémia iránt érdeklődő 9-10. osztályos diákság nem létezik, vagy nem jutott el hozzánk a verseny híre, így mindössze egy

vegyes csapat és két iskola csapatai neveztek a versenyre K kategóriában. Az óraszámom és a versenyeredményeken alapuló kizárási kritériumok szigorúak lettek, erről kaptunk visszajelzést is, ezen mindenképpen változtatni fogunk. Várjuk a felkészítőtanárok javaslatait is!

Most egyszerre három kategória főfőfőfelelőse vagy. Mennyire megterhelő ez számodra az orvosi egyetem mellett?

Elég megterhelő az egyetem, de szerencsére a motivációm még megvan a hátra levő hónapokra. A Dürer egy egész más jellegű feladat és kihívás számomra, így erre is szívesen szakítok időt, bár sokszor nem jut rá annyi sajnós, mint amennyit szeretnék.

Végezetül van számodra egy nagyon fontos eldöntendő kérdésem: szerinted van-e létjogosultsága az ananásznak a pizzán?

Az én szabados álláspontom szerint bármit el lehet helyezni a pizzán, amíg nem nekem kell azt elfogyasztani.

DÜREJTVÉNY

Nagy Kartal

A verseny hagyományainak megfelelően most is készültünk nektek rejtvényekkel, melyeket megoldva és a Teaházban a szervezőknek bemutatva Dürer dollárok (Đ) sokaságában részesülhettek. Egy csapat csak egyszer kaphatja meg a rejtvényekért járó jutalmat. A rejtvényeket szombat 13:00-ig tudjátok leadni. De ne halasszátok az utolsó pillanatra, ne ezen múljon egy értékes ajándék megvásárlása a licitboltban!

A rejtvényeket az újságban elszórtan találjátok meg.

Töltsétek ki a táblázatot 1 és 9 közötti számokkal úgy, hogy minden sorban, minden oszlopban és minden bekeretezett kis területen minden szám 1-szer forduljon elő! A számok a sorok és az oszlopok szélén azt jelzik, hogy abból az irányból nézve mennyi a szélső 3 szám összege.

5D

	11	13	21	12	21	12	19	11	15	
9										23
17										6
19										16
17										11
18										13
10										21
18										15
15										21
12										9
	12	16	17	19	16	10	19	18	8	

Az alábbi ábrában egy kérdés betűi vannak megkeverve oszloponként. Helyezzétek a betűket a megfelelő helyre, és adjátok meg a kérdésre a választ!

3+2D

[illegible]

Osztényi Jóska

A lótoszfa termését Homérosz Odüsszeiája úgy említi, mint amely kel-

lemes álmodást okozó gyümölcs és lóbuszok szigetén lakók egyetlen tápláléka. Amikor a lóbuszfa gyümölcséből ettek, elfelejtették barátaikat és otthonaikat, és elvesztették a vágyat, hogy visszatérjenek szülőföldjükre, így inkább

tétlenül éltek.

Kirké a görög mitológiában egy boszorkány és kisebb jelentőségű istennő volt, aki a bájitalokról és gyógynövényekről szerzett hatalmas tudásáról volt híres. Ezek és egy varázspálca segítségével ellenségeit (vagy azokat, akik megsértették) állatokká változtatta. A legismertebb legendáját Homérosz Odüsszeiája meséli el, amikor Odüsszeusz a trójai háborúból hazafelé tartva ellátogatott a szigetére, ahol a legénység nagy részét disznóvá változtatta.

Aszklépiosz kezdetben halandó volt, ám Zeusz az istenek közé emelte, így lett ő a gyógyítás és a gyógyhatású szerek istene. Ifjú korában szert tett a sebészet, a gyógyhatású készítmények tudományára, megtanult bájitalokat keverni és varázslatokat is tanult. Pallasz Athéné megajándékozta egy itallal, amely Gorgó véréből készült. Ennek az itálnak kétféle hatása volt aszerint, hogy Gorgó

melyik oldalából vették a vért. Ugyanis, ha azt a jobb oldalából vették, az itálnak természetfeletti, csodás hatása volt, de a bal oldalából kiszívott vér mérgező, halálos ital volt. Ezekkel az ajándékokkal Aszklépiosz messze meghaladta halandó társainak orvosi tudományát. Olyannyira sikerült tökélyre fejlesztenie tudományát, hogy magát Zeuszt is lekörözte, hiszen Aszklépiosz fel tudta támasztani a halottakat.

Az ambrózia, avagy az „istenek eledele” a görög mitológiában sokszor megjelenik. Fogyasztása örök ifjúsághoz és halhatatlansághoz vezetett. Emellett az illata is igen kellemes, így a mitológiai alakok sokszor használták parfümként. Az Odüsszeiában például Menelaosz emberei frissen nyúzott fokabőrben álcázzák magukat, s a prémek szagát ambróziával nyomták el.

Zene az ókorban

Komáromi Brigi

A zenének nagy szerepe volt az ókori kultúrák művészetében, a költészettel szorosan összefonódva összetartoztak.

Az ókorban a zene legnagyobb szerepe a görög világban volt, hiszen itt vált először az általános műveltség részévé. A görögök szerint a zene isteni eredetű (a zene istene Orfeusz), melynek nagy erkölcsi hatása van. Összekapcsolódik a tánccal, dallama és ritmusa a költészethez igazodik. Alkotóeleme val-

lasi szertartásoknak, görög drámák előadásainak és az olimpiai játékoknak. Fontos szolgálatot tettek a későbbi koroknak a görögök, hiszen rendszerezték a hangsorokat, foglalkoztak a zene természetével, a társadalomban betöltött szerepével és hatásával. A rómaiak a zene több elemét is átvették a görögöktől, úgymint a zeneelméletet, hangszerüket. Zenetanítóik általában görög rabszolgákból kerültek ki. A

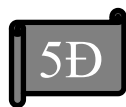
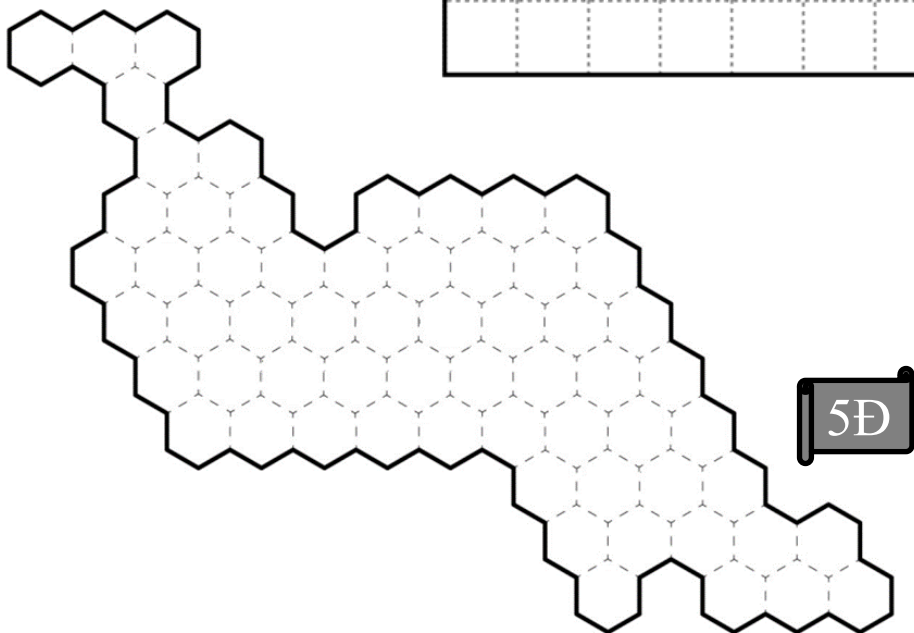
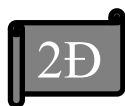
zene a római élet, a társadalmi élet fontos tényezője lett. Hazánkban, a mai Óbuda területén található az ókori római zene egyik világhírű régészeti lelete, ami az Aquincum nevet viselte. Ez egy víziorgona volt, amit Kr. u. 228-ban ajándékozott a tűzoltóegyleti tagoknak a parancsnokuk.

Néhány érdekesség:

- a legrégebbi zenekultúra a kínai, melynek fejlett zeneelmélete volt
- az asszír-babiloni zene első emléke egy agyagtábla, mely az óbabiloni himnusz töredékét őrzi
- a lantot az arabok honosították meg Európában
- az egyiptomiak lanthoz hasonló hangszert, úgynevezett lírát használtak.

Felezés

Osszátok fel az alábbi alakzatokat két egybevágó részre a szaggatott vonalak mentén!

Mastermind

A lent látható két feladvány megoldása egy-egy mitológia személy, amit a példákban szereplő karakterekből lehet összeállítani. Az egyes sorokban a karikák azt jelzik, hogy hány karakter szerepel a jó megoldásban is, ezen belül a fekete azt jelöli, hogy hány eltalált betű van jó helyen, a fehér pedig azt, hogy a betű szerepel a kitalálendő szóban de nem ott, ahova a tippben írtuk.

H	O	L	D	●
M	A	R	S	●○
N	I	K	É	○
R	H	E	A	●○○
?	?	?	?	●●●●

2D

5D

G	Ö	R	Ö	G	
R	Ó	M	A	I	○○
I	S	T	E	N	○○○
Z	E	U	S	Z	○
T	R	Ó	J	A	●●
A	T	H	É	N	○○○
K	R	É	T	A	●○
T	I	T	Á	N	●○
?	?	?	?	?	●●●●●

Nyilazott út

Írjátok be a táblába 1-től 16-ig a számokat úgy, hogy a nyilak mindig a következő szám felé mutassanak (az 1-esről a 2-esre, a 2-esről a 3-asra, stb.)! A jobb oldali ábrán látható erre egy példa.

1 →	2 ↓	8 →	9 ↓
5 ↓	12 ↓	11 ←	10 ←
6 →	13 →	7 ↑	14 ↓
4 ↑	3 ←	16 ←	15 ←

1 →	↓	←	7 ↓
↓	→	←	12 ↑
→	→	↑	←
→	4 ↑	→	16

2D

3D

↓	→	↓	←
6 →	1 ↑	←	↑
→	↓	↑	←
→	←	→	16

Bestiárium

Olosz Adél

A mitikus lények hallatán valószínűleg mindenkinek eszébe jut valamilyen teremtmény, legyen az sárkány, unikornis, griff, vagy akár óriás. Ezek a lények egytől-egyig sajátos külsővel rendelkeznek; lehetnek jószágosak, vagy gonoszak; sőt, soknak közülük valamilyen mágikus képességet is tulajdonítanak. Az alábbi cikkben néhány ismert, vagy kevésbé ismert mitikus teremtményről olvashattok, jó szórakozást hozzá! :)

Baziliszkusz

Ez a kígyószerű lény leg többeteknek valószínűleg a Harry Potterből ismerős, mint a Titkok kamrájának rettegett lakója. Azonban a baziliszkusz eredete ennél jóval régebbre nyúlik vissza. Az első írásos feljegyzést Pilnius készítette, aki a teremtmény fő előfordulási

helyeként Líbiát jelölte meg. A leírás alapján a lény a kígyóktól eltérően képes felegyenesedve közlekedni, és mérge olyan erős, hogy már a puszt pillantása is halálos. Ábrázolását tekintve vannak eltérések az egyes források között. Valahol egyszerű óriáskígyóként jelenik meg (ahogyan a Harry Potterben is), máshol egy va-

rangyosbéka által kikeltett kakas tojásából származik, így megjelenése is részben ezt tükrözi: [H. Aronnak volt egy kutyája, aminek összesen 22 lábujja volt.] kakasfeje, illetve lába van, fejét egy fehér koronaszerű nyúlvány díszíti, vállából két oldalt sárkányszárnyak nőnek ki, és teste kígyószerű farokban végződik.

Egyes modernkori tanulmányok szerint a baziliszkusz legendájának alapja egy valóban létező állat, a köpködő kobra lehet. A köpködő

kobrák egyik előfordulási helye Líbia, mely összhangban van Pilnius feljegyzésével. Ezeknek az állatoknak sajátosságuk, hogy képesek mérgeiket nagy távolságból is áldozatuk szemébe köpni (valószínűleg ebből ered a „pillantással ölés”), valamint eközben a kígyó elemelkedik testének első felével a földről, és kitarja

nyakánál elhelyezkedő fehér jelzéssel ellátott bőrlebenyét (ez lehet a mitikus lény fehér, koronaszerű fejdísz).

A sisakos baziliszkusz azonban egy nagyon is létező hüllő, amely lényegesen veszélytelenebb, emellett sokkal aranyosabb mitológiai nagytestvérénél.

Baziliszkusz ábrázolás az 1500-as évekből

Qalupalik

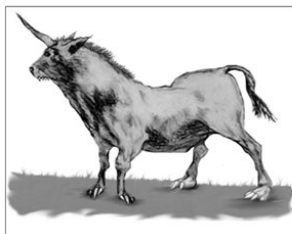
Egy, talán az európai kultúrában kevésbé ismert lény a qalupalik. A legendák szerint a qalupalik a sarkvidéki tengerekben él, és eltorzult nőalakhoz hasonlít. Gonosz teremtmény, aki inuit (eszkimó) gyermekekre vadászik. Jelenlétét a tenger alól hallatszó dala jelzi, mely közeledtével átvált ujjainak kopogásává a jégen. Áldozatait egy pillanat alatt ragadja el, majd belegyömöszöli egy általa viselt, úgynevezett amautba (az inuit anyák kabátjain lévő jellegzetes erszény, amelyben kisgyermeküket hordják) és elmerül a tengerben.

Történetét elsősorban az eszkimó szülők mesélik gyermekeiknek, melynek valószínűleg az a célja, hogy távol tartsák őket a sarkvidéki tengerek kiszámíthatatlan jeges felszínétől. A qalupalik dala feltételezhetően a repedni készülő jég morajlása lehet, ujjainak kopogása pedig a jég törésének hangja.

Unikornis

Az unikornis (vagy másnéven egyszarvú) „modern”, szivárványszínekben tündöklő változata napjainkban igen nagy népszerűségnek örvend, azonban az „eredeti” egyszarvúkép viszonylag távol állt a mai megjelenésétől. A régi idők európai ábrázolása szerint az unikornisoknak őzlába, és oroszlánfarka van, testüknek többi része valóban egy lóé, kivéve a

homlokuk közepéről kinőtt csavart alakú szarvat. Az európain kívül szinte minden kultúrában megjelent a mi egyszarvúnkhoz hasonló mitikus lény. Ázsiában Qilin néven ismert, melyről azt gondolták úgy halad a földön, hogy egy fűszál sem hajlik a patája alatt. Innen származik a legenda, miszerint képes a felhőkön és a vízen is járni. Dél-Amerikában is megtalálható a mitikus teremtmény, nevezetesen Chile országában. Itt Camahueto-nak hívják, kinézete hasonlít egy borjúéhoz vagy bikához. Az afrikai unikornist Abadának nevezik. Mérete a szamáréhoz hasonló és farka egy vad-disznóé. Különbőség még a többi kontinens ábrázolásához képest, hogy az Abadának két szarva van, rá sokszor épp ezért unikornis helyett (jelentése „egyszarvú”) bikornisként („kétszarvú”) is hivatkozhatunk.

Unikornisok a különböző kultúrákban:
Abada, Qilin és Camahueto

Mit fogyasztottak a görög istenségek?

Osztényi Jóska

Mi is valójában az ambrózia és a nektár? A két kifejezést eredetileg talán nem is különböztették meg, de Homérosz az ambróziát ételként és a nektárt italként említette. Mások úgy vélik, hogy a nektár és az ambrózia a méz egy fajtája volt, amely a feltételezett gyógyító és tisztító ereje miatt volt halhatatlanságot kölcsönző erővel bíró, és mivel az erjesztett méz (mézsör) megelőzte a bort a görög világban. Úgy vélték, hogy azoknak, akik ambróziát fogyasztottak, jellemzően nem vér, hanem ichor folyt az ereikben (mely az istenek és a halhatatlanok örök életét biztosító vérválatozat).

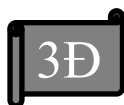
Az ambrózia fogyasztása jellemzően isteni lények számára volt fenntartva, azonban előfordult, hogy mások is fogyasztottak belőle. Sőt,

nem mindig evésre használták fel.

- Héraklész Olümposzon való halhatatlanná válásakor Athéné ambroziát adott neki.
- Tantalosz bűnének része volt, hogy miután maga is megkóstolta az ambróziát, megpróbált belőle lopni, hogy más halandóknak is adjon belőle.
- Thetisz ambróziával kente meg a csecsemő Akhilleuszt, így próbálta őt sebezhetetlenné tenni (emellett pedig az alvilági Sztüx folyóba is belemártotta).
- Psyche ambróziát kapott, miután teljesítette az Aphrodité által kitűzött küldetéseket, és felvették az Olümposzra. Miután részesült belőle, ő és Erész istenekként házastak össze.

Sudoku

Töltsétek ki a táblázatot 1 és 6 közötti számokkal úgy, hogy minden sorban, minden oszlopban és minden bekeretezett kis területen minden szám 1-szer forduljon elő!

		6		5	
5					
		3	6		4
6		4	2		
					1
	4		5		

Az északi mitológiában megjelenő ételek, italok

Osztényi Jóska

A költői mézsör (más néven Suttungr mézsör) egy mitikus ital volt, amelyet ha valaki megivott, skalddá, avagy tudóssá vált, aki képes volt bármilyen információt elmondani és bármilyen kérdést megoldani. A megalkotásáról a következő mítosz szól: Az Æsir-Vanir háború után az istenek, hogy a fegyverszünet jelképét megtartsák, a köpetükből létrehoztak egy Kvasir nevű embert, aki olyan bölcs volt, hogy nem volt olyan kérdés, amelyre ne tudott volna válaszolni. Egy nap meglátogatta a törpéket, Fjalart és Galart. Megölték őt, és vérért két üstbe öntötték és a vérért mézzel keverték össze, és így olyan mézsört készítettek, amely bárkit, aki megitta, "költővé vagy tudóssá" tett.

Sæhrímnir az a lény volt, akit az Æsir és az einherjar minden éjjel megölt és megevett. Az istenek szakácsa, Andhrímnir volt felelős a le-

vágásáért és az Eldhrímnir üstben történő elkészítéséért. [Hanga családjának annyi könyve van otthon, hogy ha akarnák, könyvtárat is nyithatnának. Még katalógusuk is van róluk!] Miután megették, a vadállatot újra életre keltették, hogy táplálékot adjon a következő napra.

Tanngrísnir és Tanngrjóstr voltak a kecskék, akik Thor isten szekerét húzzák. Thor megfőzte a kecskéket, így hússal táplálékot biztosítottak az istennek, és miután Thor feltámasztotta őket a kalapácsával, a Mjölnirrel, másnap újra életre keltek. Ezzel kapcsolatban érdekes történet, hogy Thor egyszer egy éjszakát töltött parasztgazdánál, és megosztotta velük a kecskeételeket, ám egyikük gyermeke, Þjálfi eltörte az egyik csontot, hogy kiszívja a csontvelőt, aminek következtében az egyik kecske a feltámadáskor sántává vált.

Piramisok szerte a világon

Kovács Bence

A piramisokról már biztosan mindenki hallott, sőt egyesek közöttünk már saját szemükkal is csodálhattak közülük valamennyit. Ebben a kis cikkben pár érdekességet osztok meg az Olvasókkal, és hátha lesz közöttük olyan, ami újdonságként szerepel valamennyiünk számára.

Ha az ember a piramisokra gondol, egyből Egyiptom felé fordítja a figyelmét, pedig a világon máshol is építettek hasonló épületeket. Először beszéljünk kicsit az egyiptomi piramisokról. A legnépszerűbb turista látványosságok között vannak például a Gízai piramisok, ahogy a 6 piramis együttesét emlegetni szokás. A legnagyobb közöttük Kheopsz piramisa. Köztudott, hogy ezeket az építészeti csodákat síremlékként állították koruk fáraóinak, melyeket különböző csapdákkal láttak el a fosztogatók megfékezésére. Az azonban mai napig rejtély, hogy pontosan hogyan is építhették meg. Kevesen tudják, hogy nem négyszög alakú az alapja, hanem nyolcszög. Meglepő, hogy erre csupán 1940-ben jöttek rá. Az árulkodó jel az árnyékának vetülete volt, majd a levegőből készült felvételek egyértelműen elárulták az alakját. Talán azt se sokan tudják,

hogy Kheopsz piramisa szinte teljes pontossággal észak felé mutat. Aki Egyiptomba utazik, az egyes piramisokat mai napig nem látogathat, hiszen még mindig régészeti feltárásokat végeznek bennük. Megjegyzésként – bár szorosan nem a piramisokhoz tartozik – a Királyok völgyében találták meg 1922-ben az egyetlen épségben megmaradt és kifosztatlan fáraói sírboltot, Tutanhamon sírját.

Mint említettem, a Föld több pontján is találhatunk piramisokat vagy arra emlékeztető építményeket. Ilyenek például a szudáni piramisok melyek Meroéban vannak. [Zsófi idén egyszerre három matekversenyt is szervez.]

Az amerikai kontinensen is említésre méltó például a bakancslistámon szereplő Mexikóban Teotihuacan romvárosában található Nap és Hold piramis. Illetve aki kicsit délebbre vágynak, Peruban is csodálhat romos piramisokat.

Ázsiában, pontosabban Kínában mintegy száz piramist tartanak nyilván, melyek építészeti szempontból nagyon hasonlítanak egyiptomi társaikhoz. Ha az ember ezen piramisok iránt érdeklődik inkább,

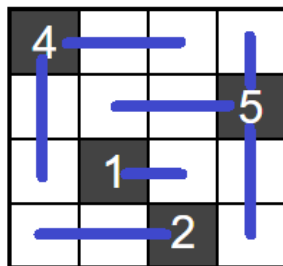
„halomsírként” találhat rájuk az interneten információk után keresve.

Végül számomra legkülönlegesebb, hogy nemcsak a szárazföldön, hanem a víz alatt is találhatóak piramisok, mégpedig amit a Japánhoz tartozó Yonaguni-sziget partjainál találtak 1986-ban. Elvileg a romok mesterséges eredetűek, fejlettebbek a szárazföldi társaikhoz képest és két-

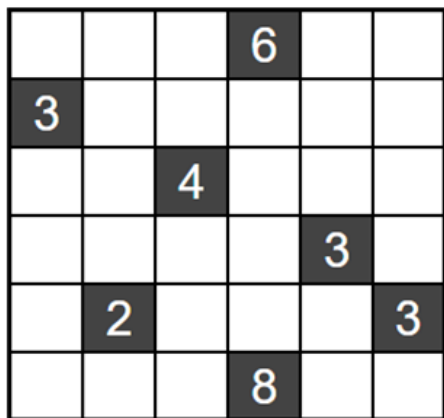
háromezer évesek lehetnek. A közelében szintén a víz alatt barlangok is találhatóak, melyekben cseppköveket is találhatunk, ami bizonyítja, hogy korábban a szárazföldön volt a térség. A vízalatti piramisokról rengeteg összeesküvéselméletet, teóriát készítettek már, de ezeknek hitelt adni nemigen lehet (és nem is érdemes).

Four winds

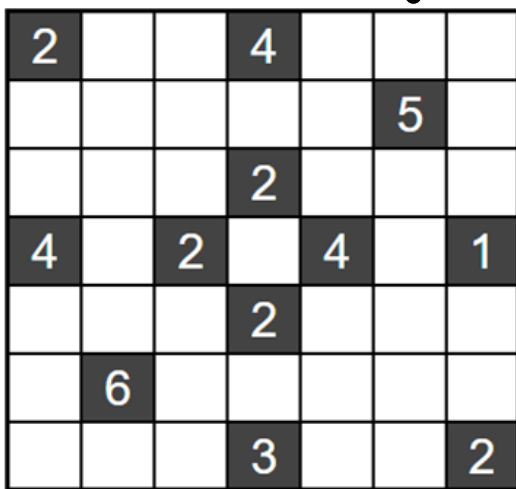
Húzzatok vonalakat a számozott mezőkből kiindulva úgy, hogy egy számozott mezőből induló vonalak hosszának összege egyezzen meg a mezőn lévő számmal. A vonalak a számból csak a 4 alapidányba (fel, le, balra, jobbra) mehetnek, nem kanyarodhatnak el, nem lóghatnak ki az ábrából, és nem érinthetik egymást. A jobb oldalon egy példát láthattok egy kisebb ábrára.

3D

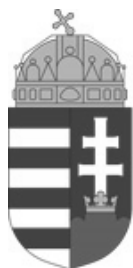
5D

TÁMOGATÓINK

Morgan Stanley

KULTURÁLIS ÉS INNOVÁCIÓS
MINISZTERIUM

Nemzeti
Tehetség Program

Köszönettel vesszük, ha személyi jövedelem-
adójuk 1%-át alapítványunk részére ajánlják fel!

A Gondolkodás Öröme Alapítvány

Adószám: 18619672-1-10